

GHETTOURILE DE PE BUG

N'am vizitat nici un ghetou și nu știu cum vor fi arătând la față aceste așezări ale seminției lui Israel; dar bănuiesc că ele trebuie să fie caracterizate printr-o specifică gălăgie de haură, foarte greu de descris și printr-o promiscuitate morală foarte accentuată, oricât de instăriți ar fi gospodarii unei astfel de așezări omeneste.

Dudeștii și Văcăreștii noștri, departe de a constitui ceea ce se numește un ghetou, au deosebiri mari de obiceiuri, cu ghetourile adevărate și din cauza împetșurării cu locuințele populației de băștină, adăsim că denumirea ce li s'a dat este mai mult de ordin figurativ.

În formă elegiacă și nostalgică, ghetoul a fost prezentat la noi de „literatul” jidan Ury Benador, pe care d. Călinescu criticul, l-a consacrat și l-a așezat, cu cinste, în altă lumină decât în aceea în care îl plasează rasa „Ghetto veac XX” a apărut în vitrinele noastre cu banderolă galbenă, pe care sta scris înduioșător: „Frescă a vieții evreiești și a mediului românesc. Sbuicum specific evreesc și general omenesc, individual și colectiv. Dinamism și spiritualitate”.

de Șt. Anghelescu

Intr'adevăr specific evreesc! Căci în această carte Benador amestecă pe Baruch ovreiel, cu istoria și cu literatura noastră veche și îl prezintă ca pe un participant activ în toată desfășurarea lor. Alături de precursorii dela „Gazeta Transilvaniei” dela „Luceafărul”, dela „Tribuna” Baruch, spune scriitorul jidan, se simte din nou „Instruat și împinteniit românesc”.

Baruch împinteniit românesc!... Și Benador amestecă în cartea lui pe Matei Corvin, pe Mircea cel Bătrân, pe Goga „rapsodul”, Oltul „râu blestemat” care s'a făcut adânc și lat”, cu Roș-hașana, cu Radio-Tiraspol, cu tovarășul Zalman Schächter, care se adresează proletariului evreesc din România (în idiș) la ora 22, cu Bătălia dela Călugăreni, cu Mihai Viteazu, cu Trecerea Dunării și din nou cu Iom-Kipur și cu sinagoga în alb, în care „glasul cantorului cântă jalnic Kol Nidre”...

O frescă lungă și incoherentă, pe care ne-a prezentat-o elieri, cu litere de tipar, acasă frescă pe care astăzi Fillderman o prezintă sub forma unor jalbe patetice, cu aceleași scopuri perfide de a înduioșa

inimi cari au lertat de etatea ori și nu s'au răzburat niciodată.

„Ghetto veac XX” I... Titlu predestinat, căci ghetoul adevărat al acestui secol, abia acum începe să se închege. Dar nu sub forma poetică și lascivă pe care ne-au prezentat-o totdeauna jidanii în vremurile lor de răscruce.

Ghetoul veacului XX este ghetoul dela Bug.

Reacțiunea a trebuit să vină și să se contureze odată hotărât și la noi.

Este un act de proprie demetricală și lumea românească a început să se smulgă din lărgie. Deaceia decizia istorică a Mareșalului, de a demarca precis hotarele spirituale și teritoriale dintre noi și ei a întâmpinat pretutindeni efluvilla mari ale simpatiei și recunoștinței naționale.

Se prăbușesc barăci care se chemau palate și cad idoli cari se ridicaseră prin alții. Puterea noastră de primenire și de debarasare de ființele parazitare care au trăit atâta vreme pe trupul acestei nații, crește acum în toate proporțiile ei adevărate.

Se duc jidanii. Se duc spre Bug. Încep să se înfiripeze ghetourile unui veac nou, veacul al douăzecilea I...

Așa dar, marile principii de omenie și de bună-tate creștinească, sunt iarăși invocate de evreii noștri, ca și cei de aiurea, când este vorba de propriile lor interese prezente și viitoare. Și în momentul de față, aceste interese sunt păcuate de cele mai radicale primejdii. Alătea popoare, după veacuri de convețuire cu fiii lui Israel și mai ales după experiența generoaselor principii ale revoluției franceze, au început să-și dea seama că cele mai multe din anomaliiile vieții lor sociale, spirituale și economice, cari mergeau până la cele mai nefirești și mai tragice frământări politice și până la sângeroase încercări inter-

de Pr. Gh. Butnariu

naționale cu neputință de explicat prin simplul interes al popoarelor cari apar pe scena deschisă a Istoriei, se datoresc acestui popor fără patrie și fără nici o aderență reală la ceea ce se cheamă conștiința umanității. Aceste popoare, cari au luptat cu propria lor conștiință creștină în decursul Evului Mediu pentru a-și înduși repulsia aproape organică, pentru că era adânc justificată prin instinctul lor de apărare împotriva acestui neam deicid, se văd silite astăzi să recunoască toată zădărnicia speranțelor moderne de a-l îngloba în ființa omenirii ca un element de ordine, de

construcție și de armonie și să revină la vechi măsuri de izolare și chiar de radicală izgonire dincolo de hotare și de s'ar putea, dincolo de orice hotare pământeste. Ele au ajuns să înțeleagă toată dreptatea acelor istorici din antichitate, cari spuneau despre poporul evreu că este „odium generis humani”.

Când citești pe istoricii și scriitorii lui Israel, rămâși fi-regte, foarte mișcat de lungile lor lamentații cu privire la cumplita tragedie pe care o trădește în Istorie și în actualitate acest popor destrăbălat. Dar când adaogi faptele nu mai puțin istorice pe cari o-

ceștia le tac din calcularea prudentă și pe cari ni le vedau istoricii celorlalte popoare, cu mai mult simț de obiectivitate, pentru că ei se pot ridica până la conștientizarea întregii umanități, atunci, pe lângă constatarea tragediei, găsești și explicarea ei. Există într'adevăr o generală și constantă aversiune a popoarelor împotriva lui Israel, dela începuturile lui ca popor distinct și până în zilele noastre. Nici un alt popor n'a fost în stare să bată acest record. Chiar dacă Istoria nu ne-ar edifica, bunul simț este în stare să ne dea răspunsul. Umanitatea nu exclude din sânul ei decât elementele permanent inadherente la ființa și conștiința ei. Priviți în jurul vostru și vedeți cum această umanitate se apleacă asupra celor mai înopinate triburi africane pentru a le vorbi în graiul plin de tubire al unui Livingstone și pentru a se recunoaște în ele. Acești primitivi, cu toată sălbăticia lor, înțeleg acest grai al solidarității umane și se țin ca niște copii de pulpana protectorilor lor mai mari. Se ivesc din nenorocire conflicte și războaie între popoare. Dar chiar în mijlocul măcelurilor, simțul solidarității umane își arată prezența și suspinul păcii între oameni se aude din ambele tabere. Un singur popor rămâne ireductibil în mentalitatea și moravurile lui ostile oricărei înțelegeri cu restul omenirii. Ce este poporul lui Israel? Un blestem al lui Dumnezeu? O piatră de încercare

care pentru neamul omenesc? El însuși își răspunde cu Sf. Scriptură și mai ales cu Talmudul, că este poporul ales al lui Dumnezeu. Și iată că popoarele creștine i-au recunoscut această alegere, în care Providența dumnezeiască este întotdeauna vizibilă, iar participarea lui Israel, totdeauna indoelnică. Tari la cerbice, cum i-au caracterizat profeții lor, evreii au păstrat credința într'un singur Dumnezeu, dar au făcut la fel ca și sluga vicleană și leneșă din Evanghelia, care a îngropat în pământ talantul ce i s'a dat spre păstrare. Nefiind al său prin proprietate sau prin aderență sufletească, poporul evreu n'a fost în stare să fructifice talantul spiritual ce i s'a incredințat. Static în domeniul spiritualității, el este deosebit de agitat când e vorba de cultul vișelului de aur de care inima lui este legată chiar din clipa când Moisi primea pe muntele Sinai tablele legii, iar rabinii lor i-au dat și doctrina necesară prin Talmudul pe care l-au confecționat. Astfel, selecțiunea lor din domeniul credinței religioase, s'a transformat într'un orgoliu de rasă hipertrofiat, care reduce umanitatea la ființa lor și care face din celelalte neamuri din lume, niște turme cari n'au alt rost decât să asigure bunul lor traiu pământesc.

Messianismul biblic a devenit prin firea materialistă și senzuală a evreilor și prin dialectica întortochiată a Talmudului, un ideal de exclusivă stăpânire asupra lumii, cu toate bunurile ei. Risipiți în cele patru vânturi ale pământului, n'au încetat să fie un popor

deosebit, mai mult încă, poporul cel ales, prin acest messianism talmudic. Deosebită prin excelență. Din forța banului care rezervă și concentrează toate bunurile lumii până la însăși posibilitatea de a dispune chiar de rosturile ei spirituale, poporul lui Israel și-a făcut unica lui patrie concretă și mijlocul formidabil de a stăpâni popoarele între cari traiesc. Orice principii generoase erau bine venite pentru ei. Din generozitatea lor își făceau temelii noi de înălțare. Deveneau cei dintâi beneficiari ai acestor principii umanitare și aproape singurii și permanenții beneficiari. Propaganda lor exalta până la anarhie și până la absurd asemenea principii, căci ei știau prea bine că depășirea măsurii putea să însemne dizoluția internă a unui Stat, dar întotdeauna înscăunarea lor pe ruinele acestui Stat. Iar drept comentarii la asemenea principii istorice și ideologice, iată toate revoluțiile și toate războaiele moderne, până la agresiunile democrațiilor și până la apocaliptica primejdie a bolșevismului, din cari n'a umșat nici o singură clipă mâna cumpănată a lui Israel. Să n'aziut mai multă dintr-o gaură. Să se sfârșim cât mai mult așezămintele lor patetice, econo-

mice și spirituale. Cu atât mai bine pentru stăpânirea lui Israel. După Talmud, atât cât de lămurit vorbesc „Protocolo-tele Înțelepților” și mai ales cât de evident vorbesc faptele lui Israel.

Veacuri după veacuri omenirea a urcat spre culmile de săvârșirii spirituale, sub dulcea călduzire a lui Iesus. Cămoara Vechiului lui așezământ, a fost fructificată prin descoperirea Celui răstignit pe Cruce. Ucigașii proorocilor și ai însuși Fiului lui Dumnezeu, își continuă de veacuri aceeași lucrare împotriva lui Dumnezeu și împotriva omenirii întregi.

Ca și pe vremea Mântuitorului privesc cu ochi străini și vrăjmași minunăți de veșnică durată a Creștinismului, expresia definitivă a descoperirii dumnezeiești și a năzuințelor umane. Ridică tot ce poate fi ridicat împotriva ordinii divine și împotriva omenirii dar iată-i astăzi cum fac totuși apel la principiile Creștinismului, când cea mai grozavă dintre înclcăturile omenestii puse la cale de ei se încheie cu biruința Crucii și când însfârșit, popoarele se pregătesc să făurească și cuvenitul epilog la tragedia pe care singurii evreii și-au voit-o. Sistemul nu este nou, dar astăzi se repetă cu evidente semne de disperare. Vor și însă popoarele creștine să-și respecte și credința lor, dar să rezolve definitiv răul tudaie de care au suferit până la cele mai neînchipuite forme. Pentru aceasta, nu mai este nevoie de nici un apel evreesc.

Pr. GIL BUTNARIU

P/617 83
Presă germană despre răspunsul d-lui Mareșal Antonescu dat președintelui comunității evreești din România

Berlin, 27 (Rador). — Ziarul „Montag”, comentând răspunsul dat de d. mareșal Ion Antonescu, șeful statului român, președintelui comunității evreești din România, care i s'a plâns de trimiteră în gheto-uri a evreilor din Basarabia și Bucovina, constată că d. mareșal Antonescu s'a făcut interpretul sentimentelor întregii Europe.

Ziarele germane scot în evidență, cu această ocazie, marea răspundere pe care o are evreimea în ce privește provocarea și atrocitățile din cursul războaiului actual.

Astăzi, scrie „Voelkischer Beobachter”, nu este vorba numai de evreii din România, ci de agitația nesăbuită la războiu, făcută de evrei, care sunt răspunzători de acest războiu.

Ziarul vorbește totdeauna de actul de justiție compensatoare care lovește însfârșit pe rino vași.

„Voelkischer Beobachter” scrie: Chiar în cursul bătăliilor din a-

cest războiu evreimea este lovită de pedeapsa justă, pe care o merită pentru o crimă fără precedent, în timp ce instrumentele de care s'a servit, cu speranța că va învinge, sunt nimicite.

Ziarele subliniază că evreii au făcut totul pentru a încerca să compromită întronarea ordinii noi în Europa.

Măsurile luate în România dovedesc că popoarele europene își dau seama, din ce în ce mai bine, de fatala influență a evreimii.

Ziarul „12 Uhr Blatt” ține să reaminte că răspunsul dat de d. mareșal Antonescu dovedește că lupta din răsărit, prin firea lucrurilor, s'a transformat într'o luptă contra influenței sldovești asupra Continentului european.

Popoarele europene, unite în victorie, se eliberează tot mai mult de influența iudaismului.

Infrângerea Rusiei Sovietice va însemna, în același timp, prăbușirea ultimei fortărețe evreiești, pe Continentul european.